

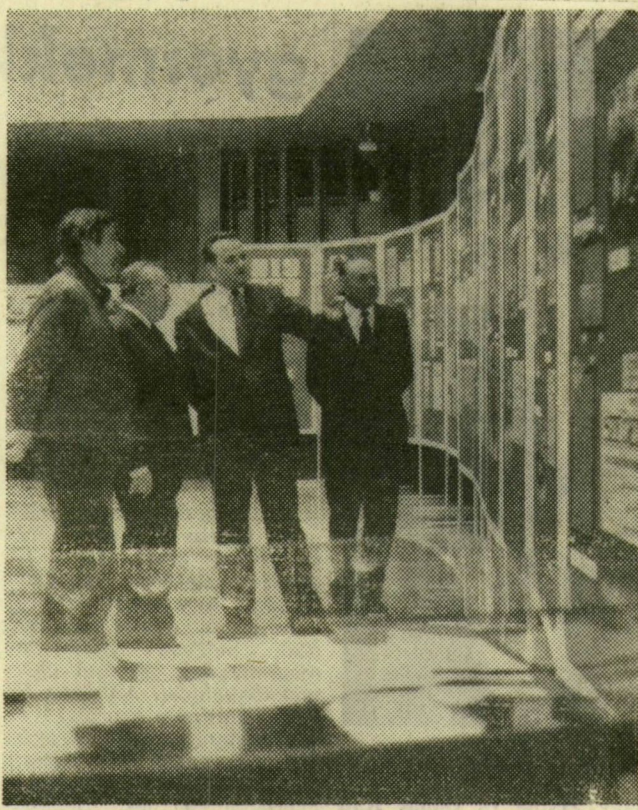
Győri Imre látogatása Szegeden

Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának titkára szombaton a délelőtti órákban felkereste a megyei pártbizottságot, ahol dr. Koncz Jánossal, a megyei pártbizottság titkárával időszaki kérdésekről tanácskozt. Ezután megtekintette a megyei tanács székházának aulájában a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója alkalmából rendezett kiállítást.

Ellátogatott a Horváth Mihály utcai képtárba is. Itt a szegedi nagy árvíz jubileuma alkalmából rendezett kiállítást tekintette meg, majd felkereste a Móra Ferenc Múzeumot, ahol a Tanácsköztársaság időszakának pénzei című kiállítást nézte meg.

Győri Imre elvtárs elismeréssel nyilatkozott a kiállításokról.

Képünkön: A tanácsköztársasági kiállításon a megyei tanács székházának aulájában. Balról jobbra: dr. Trogmayer Ottó múzeumigazgató, Győri Imre, dr. Koncz János, dr. Bába Imre, a megyei tanács osztályvezetője. (Fotó: Enyedi Zoltán)

De milyen áron?

Ki sem nyitott, már javítják az új boltot

Csongrád megyében 88 ezer gépjármű adatait rögzítik a nyilvántartási kártyákon. A vállalati teherautók és autóbuszok, oldalkocsis és szülő motorkerékpárok, mikrobuszok és személygépkocsik tulajdonosai a megmondható: az alkatrészellátás országosan általános gondjai a megyében, s különösen Szegeden mintha még súlyosabbak lennének. Gyakorló autósok nem kell külön bizonygatni, milyen bosszúság, ha egyetlen, talán csak pár forintos alkatrészt, járműtartozékot, tüvé kell tenni a fél országot, aztán „jobb belátásra” térve bevinni a kocsit mégiscsak valamelyik szervizbe, fizetni az alkatrészt, a munkadíjat — nem is szólva az elvesztegetett órák értékéről.

A Trabantok, Wartburgok, Skodák, Zaporozsecek, Daciák gazdái még más típusok tulajdonosainál is nehezebb helyzetbe kerültek: Szeged ez ideig egyetlen „főhivatású” alkatrészüzletében nem árulnak ezekhez a típusokhoz való alkatrészt. Nincs hova tenni, a Lenin körüti üzletben ugyanis — s ez a prózái ok — minden tényérnyi helyre két marokra való árut zsúfoltak be már így is. Olvasóinkat már többször tájékoztattuk az előzményekről: a Takaréktár utcai

AUTÓKER-üzletnek az épület felújítása miatti kényszerű bezárásáról, s a Kazinczy utcai új bolt megnyitásának késéséről.

Ismertetőkké azonban a helyzetben nem lehet segíteni — úgy tűnik, a bírósági ítélettel végződő pereskedéssel sem.

Közben pedig lehetetlen körülmények között dolgozik 17 AUTÓKER-alkalmazott, s választott szakmája alapismereteivel kellene megismerkednie az új ipari tanulóknak. De hát abban a Lenin körüti zsúfoltságban ez egyre nehezebb. Az alagsori pinceraktárt aládúcolták, az áru mozgatása és rakodása férfiakat is próbára tevő, nehézfizikai munkává lett. Az emeletes állványzat polcairól előbányászni egy-egy alkatrészt felér egy kiadós búvárkodással. A raktárnál csak a vevőtér a szűkebb. Mégis tavaly 77 millió forint volt az értékesítési árbevétel, az idei terv 85 millióra kerekedett. Igaz, ami igaz, az áruforgalom kétharmada a teherautó-alkatrészek eladásából származik, s csak harmadegyharmada az, amely a személygépkocsik valamivel olcsóbb tartozékaiból tevődik össze. De még így is szinte hihetetlen, hogy egy-egy leltárnál háromezer-féle árucikket, évente átlago-

san 8–10 ezer fajta alkatrészt, tartozékot találni a polcokon! S tegyük hozzá: a pincével, a galériával együtt mindössze 272 négyzetméter!

Elégedetlenek a vevők, normális munkakörülményeket érdemelnének az eladók, következésképp tehát a kérdés: mikortól tehermentesíti hát a régi boltot az új, a Kazinczy utcai? Az ottani fődem terheiről a kapcsolatos — s lapunkban már ismertette — viták végére érven nemrégiben az új üzlet raktárára fölötti tetőterasz okozott újabb gondot: 17 helyen kellett a kivitelező vállalatnak megkeresnie, s megszüntetnie a tetőbeázás okát. Az eladótér kirakattatott üvegen át — persze csak ott, ahol a járókelők letörölték az ütéstől felverődő sár szepítőszernek éppen nem tekinthető bevonatát — szóval az üvegen át már látni: az építő szövetkezet szereli az állványokat.

Más esetben ezt a megállapítást jó hírnevük kellene tekintenünk, hiszen azt jeleznék: minden érdekelt megteszi minden tőle telhetőt, hogy mielőbb kinyithassák a bolt főbejárati ajtaját — a vevők előtt. Ám a szegedi AUTÓKER-üzlet esetében semmi-féle örömmek nincs helye. Az épületet már jó szándékkal sem lehet újnak nevezni, s még mindig nincs vége a megbízók, beruházók, tervezők, kivitelezők időközben bíróságokkal, s politikai szervezetekkel kiegészült „csapatmunkájának”.

A vesztes: a vásárló. Aki nem vigasztal, hogy a kereskedelmi vállalat szegedi dolgozói csak 1979 februárjában 7 millió 628 ezer forint értékű árut adtak el — tehát „hozták a tervet”, vagy például 1978 december negyedében, egyetlen napon 1 millió 73 ezer forint bevétellel zárták a kasszát. De hogy milyen áron, az aligha mérhető fel. A vállalat vesztesége ugyanis bizonyára nem mutatható ki közvetlenül. Azért pedig, hogy a vevők elégedetlenek, általában nem jár sem figyelemztetés, sem felelősség vonás. Ki találná meg a ráérő pazarlót, a hibást?... Aki — akik — miatt a több millió forintot érő üzlet talán csak jó egy-évi hercehurca után kezdheti megteríteni a befektetést — talán „már” az idén nyáron.

P. K.

Építők és tervezők felelőssége

Lassan az építőiparral is úgy vagyunk, mint a focival. Sokat beszélünk róla, és egy kicsit mindenki szakértő. Nem így kellene, hanem úgy, adják az emberek a tanácsokat, szövegezik a véleményeket. Tehetnek ezt abból az aprópórból, hogy a házak mindenki szeme láttára nőnek ki a földből. Az építőmunkás egy város vagy falu lakóinak számontartó pillanatjai előtt dolgozik. Nem úgy a kohász vagy az esztorgályos, vagy egész sor más szakma. Ezenkívül az építők olyan alapvető szükséglet, mint az otthon megteremtésén fáradoznak. Amiből még hiány van és nemcsak a társadalom mozgósítja erőforrásait a hiány megszüntetésére, hanem az állampolgárok is. Akinek még nincs lakása, vár, remél, esetleg pluszmunkát vállal, hogy több pénzhez jusson, gyűjt és spórol. Aki már van tető a feje fölött, a gyerekére gondol. Annak teszi félre a forintokat, de előfordulhat, hogy barát, rokon kér a lakásbeugróhoz kölcsönt. Ugyszólván mindenki érdekelt. Társadalmi ügy lett az építőiparral törődni.

E témával foglalkozó szakemberek véleménye szerint az építőipar iránt az érdeklődés azért is felfokozott, mert meghatározza az emberek hangulatát, közérzetét. És ami a legfontosabb, ez az ipar szinte az összes ágazat képességét, a népgazdaság szerveztségét tükrözi. Hihetetlenül hangzik, de például egy több emeletes házban néhány tízezer részegység, anyag, elem van. Az anyagok, elemek minősége, mennyisége, hiánya, határidőre vagy késedelmes szállítása fémjelzi a többi iparág helyzetét, fejlettségét és az együttműködés fokozatát. A közvélemény talán teljesen nincs is tisztában azzal, hogy amikor dícséri, vagy bírálja a padlószőnyeget, az éppen letört kilincset, a rosszul záró ablakot, a beázott tetőt, a hibás radiátort, akkor elsősorban különböző ipari üzemek munkáját kritizálja. Persze, az építők felelőssége is igen nagy.

Néhány évvel ezelőtt az ipar előszobájaként emlegették az építőipart. Természetesen a kezdetleges állapot, szerveztlenség és egyéb hiányosságok miatt. Rövid idő alatt megváltozott a helyzet. Kiepült a házgárak hálózata, és így az építkezések technológiája jelentősen fejlődött. A megvalósultak, gyorsabb munkára van szükség, szinte olyanra, mint egy üzemben a szalag mellett. De alaposan megnövekedett a társadalmi igény, az építőiparral szembeni elvárás. Nemcsak mennyiségileg — hogy 15 év alatt 1,2 millió lakást kell felépíteni —, hanem minőségileg is, amiről érdemes hosszasan meditatálni.

Nem készülhet el úgy egy közintézmény, üzem, hogy a megrendelő kérését, kikötéseit ne hallatná, vagy ne fogadtatná el. Mert különben nem fizet, leállítja a beruházást, vagy egy másik vállalatra bizza a munkát. A tisztelt állampolgár legtöbbször készen kapja a lakást. Akkor már az óhajával senki sem törődik, illetve sok értelembe nincs, hogy sóhaját elmondja. Még az első kapavágás előtt kellene, hogy a tervező figyelembe vegye a majdani lakó kérését, igényét. Ehelyett mi történik? Normák, statisztikák, számok és a meglevő források alapján kialakul a szabvány. Ami gyakran annyira eszményi, hogy a gyakorlatban nem valami nagy lelkesedést vált ki. Igaz, a házgárak jellege miatt túl nagy variációra nincs lehetőség. De annyi bizonyos, a jelenleginél nagyobb választékra lenne szükség. A lakosság, nem tudja befolyásolni az építőipart, mert nincs

olyan fórum, ahol a szavát hallatná. Hogy mennyire hasznos lenne a szükség is volna erre, azt már a központi szervek felismerték. Az építésiügyi miniszter legutóbbi sajtótájékoztatóján elmondta, a Hazafias Népfronttal közösen olyan fórumokat szeretnének megteremtteni, amelyeken az említett kérdésekről szó esne.

Egy másik társadalmi igény: gyorsabban és olcsóbban építkezni. De hogyan lehet, amikor évről évre több házat kell tető alá hozni, s világszerte emelkedik a nyersanyag, így az építőanyag ára is. Azt viszont örömmel lehet nyugtázni, hogy erről a témáról egyre több a nyilvános vita, nemcsak beszélgetünk, hanem intézkedések is születnek.

Nemcsak azért lehet drága az építkezés, mert emelkedik a cement, beton vagy a téglák ára. Pontosan ki lehet mutatni, ha a területkiszámlázástól a kulcsátadásig megnézzük az idő, több ezer vagy millió forintba kerül a kész. Okai: a beruházás nem összefüggő folyamat, a tervező elzárta, független életet él, mert nem kötelessége, hogy álmának megvalósulását figyelemmel kísérje, időben nem tud beavatkozni, ha az eredeti elképzelésen valamit változtatni kell. Így gyakori az ismételt tervkészítés, ami a beruházás megindításánál legalább egy év késést jelent. Az áttekintés megszokott jelenséggé vált, az elmúlt időszakban országosan száz nagyberuházást kellett újból tervezni. Sajnos az elmúlt évtizedben a tervezés a beruházás-építés függvényében fejlődött. Így a beruházások előkészítése vonatott, a megfelelő koordináció nélkül bonyolult volt, és azok a célok, amelyeket nem vettek figyelembe, a kivitelezés során hátrányként mutatkoztak.

A Minisztertanács néhány héttel ezelőtt fogadta el a minisztériumok a Központi Bizottság októberi határozatában foglalt feladatokról szóló előterjesztését. A Minisztertanács jóváhagyása után az Építésiügyi és Városfejlesztési Minisztérium kidolgozta az építésszervezés jövőre — a VI. ötéves tervre — vonatkozó fejlesztési koncepcióját. Egy nagyon lényeges döntés született: a tervezői, építészeti tevékenységet megfelelő hatáskörrel és felelősséggel be kell kapcsolni a beruházás minden szakaszába. A tervezőknek ott kell lennie, amikor az előkészítő munkát elindítják, és ki kell venni részüket a munkahelyi művezetők teendőiből, egészen a befejezésig, majd a létesítmény üzemelése ellenőrzéséből és az értékelésből is. Újszerű együttműködés és munkamegosztás alakul ki a tervező, a kivitelező, a beruházó között. A tervezők így szervezettel és egyénileg érdekelték abban, hogy az össztársadalmi érdekek és a népgazdasági célok jobban érvényesüljenek.

Az építőipar lehetőségeinek jobb kihasználása érdekében még az is hasznos, ha a kisebb szervezetek nagyobb vállalatokkal integrálódnak. Tehát nem egyesülnek, hanem társulnak a gépek, készletek teljes hasznosításában. Így a kisvállalatok saját képességüket multhatják felül.

Magyarországon az építőipar a nemzeti jövedelem 12 százalékát állítja elő. Ez nemcsak azt mutatja, hogy a szocialista országok között a magyar építőipar előkelő helyet foglal el, hanem bizonyítja a gyors fejlődést is. A dinamizmus továbbra is élénk lesz, ha a lehetőségek nem maradnak kihasználatlanul. Illik hangsúlyozni, mert erről a kérdéssel vég nélkül lehet a történelmet mesélni.

Halász Miklós

Orvosok küldöttközgyűlése

A Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetségének nemzeti közgyűlése, amely a következőkben rendezik meg a nemzetközi élettani társaság kongresszusát, a XII. fül-orr-gége világkongresszust és a haematológus- és vértranszfúziós világkongresszust — hangzott el a MOTESZ szombati küldöttközgyűlésén. A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Nagyvárad téri dísztermében Juhász Jenő egyetemi tanár, a MOTESZ főtitkára értékelte a 22 050 tagot tömörítő szövetség múlt évi munkáját. A tavalyi év legfontosabb feladata volt a lakosság egészségi állapota alakulásának felmérése, az anya-, a csecsemő- és a gyermekvédelem, az iskola-

egészségügy, a közegészségügy és a járványügy helyzetének vizsgálata, s a továbbfejlesztést biztosító feladatok reális meghatározása. A szövetség tavaly 15 kongresszust rendezett, számos konferencián, szimpozionon, anketon tudományos ülésen foglalkozott az orvostudomány egyes részterületeivel. A küldöttközgyűlésen Zoltán Imre egyetemi tanár, a MOTESZ elnöke átadta a szövetség tudományos pályadíjait. Az első díjat Pórszáz János és Bíró József a vajúrók munkájának energetikai jellemzéséért, valamint Kovács István a „Néhány antibiotikum stabilitásvizsgálatai eredménye” című munkájáért nyerte el.

Automatizált kohászati üzemek

A folyamatos acélgégyártás, a hengereltáru-termelés, és minden más vaskohászati munkafolyamat szabályozása, a minőség egyenletességeinek rendszeres ellenőrzése ma már csak automatizált rendszerek alkalmazásával oldható meg. A különböző automatizálási eszközök és műszerek fejlesztésében és szakosított gyártásában a KGST-tagországok és Jugoszlávia szorosán együttműködik. Mindezt Csepányi Sándor kohó- és gépipari miniszterhelyettes, a KGST vaskohászati állandó bizottsága magyar tagozatának vezetője mondta el az MTI munkatársának adott nyilatkozatában abból az alkalomból, hogy szombaton befejeződött fővárosunkban a VI. nemzetközi kohászati és automatizálási konferencia és kiállítás.

Kifejtette: a kohászati üzemekben egy-egy automatizált eszközt eddig inkább csak egyedi méréseknél, vezérléseknél alkalmaztak, feladatát a teljes technológiai folyamat komplett automatizálására. Mindehhez felhasználják az elektronikai ipar legújabb vívmányait, a számítógépeket, a különböző részegységeket, például félvezetőket, tranzisztorokat, integrált áramköröket. Példaként említették, hogy az automatizálás eddigi eredményeként az Ózdi Kohászati Üzemekben megtízszereződött a hengerelési sebesség. A most épülő oxigénkonverter acélművekben azt az acélminységet, ameddig 4 óra alatt készítették, 15–20 perc alatt állítják majd elő.

A kohászati automatizálás máris 2–5 százalékkal növelte a berendezések teljesítményét, csökkentette a selejtet és 2 százalékkal növelte a termelékenységét.

A mostani konferencia ajánlásokat dolgozott ki a vaskohászati állandó bizottságnak, javasolva, hogy az újonnan épülő nagy teljesítményű üzemekben vezessék be a komplex számítógépes automatizálást.